

Bijlage D

Leerpunten voor het planMER en de procesaanpak vanuit de omwonenden en gebruikers

Leerpunten voor het concept-planMER		
		Voorbeeld voor De Balij
1	In de Klankbordgroep is veel commentaar gegeven op de beschrijvingen en beoordelingen van vrijwel elk thema dat in het concept planMER werd behandeld. Tijdens de discussie bleek dat op veel punten aanpassingen van het concept planMER zullen plaatsvinden. Het is voor de omwonenden niet duidelijk wat er in het definitieve MER en in het VKA wordt opgenomen over de Balij.	De aanpassingen en wijzigingen zijn opgenomen in de impressies / verslagen van de Klankbordgroep en gedeeld met Pondera. PZH en DCMR.
2	De onderdelen van het planMER komen tot verschillende conclusies, waardoor de congruentie in geding is	In de samenvatting wordt bijv. niet genoemd dat er relatief veel gevoelige objecten binnen Ld 42 zijn; In de conclusies (III Deel C) staat 'kansrijk', ondanks de kans op beschermde soorten en sterfte onder vleermuizen en het ontbreken van aansluiting bij het landschap.
3	Op veel punten is duidelijk dat de onderzoekers niet bekend zijn met het gebied. Dat is voor de omwonenden, lokale natuurorganisaties en gebruikers onbegrijpelijk. Ook is het daardoor onduidelijk hoe de beoordelingen samenhangen met de specifieke situatie	De Balij is bijvoorbeeld onterecht aangeduid als open polderlandschap, grenzend aan een bedrijventerrein.
4	Het abstractieniveau van de beoordelingen is te hoog, waardoor onbegrijpelijke vergelijkingen worden gemaakt. Zo is de nabijheid van een grens van N2000 gebied belangrijker dan bijzondere natuurwaarden in een gebied	De autonome ontwikkeling van de vernatting van de Driemanspolder verhoogt de natuurwaarden. Deze autonome ontwikkeling bleek bij de onderzoekers niet bekend te zijn.
5	Het gebruik van +/- tabellen verhuult de specifieke informatie waarop de beoordelingen zijn gebaseerd. Daardoor lijken locaties vergelijkbaar die qua karakter compleet verschillen	De ecologische beoordeling van industriegebieden en De Balij blijkt in het planMER gelijkwaardig, waar dat op basis van de gebiedskenmerken zeker niet het geval is.
6	De beoordeling "niet onmogelijk" kan, door het gebrek aan diepgang in de beschrijvingen, te makkelijk worden gezien als "mogelijk" en wordt soms zelfs doorvertaald naar "kansrijk" in de samenvatting, terwijl met het oordeel "niet onmogelijk" inhoudt dat het niet zeker is of een windpark wel aan de eisen kan voldoen.	De effecten op vogels en vleermuizen geven nu geen zekerheid of een windpark aan de eisen voldoet. Datzelfde geldt voor de mogelijke effecten op de gasleiding.
7	Het gebruik van één referentieturbine voor alle soorten locatie doet geen recht aan de specifieke situatie van elke locatie	Een bosgebied als De Balij leidt tot specifieke eisen aan een windturbine, zeker qua hoogte. Een hogere turbine kan leiden tot het overschrijden van de contouren in het planMER.
8	De beoordelingen zouden betrekking moeten hebben op de kwaliteiten van een gebied en de inschatting van de effecten op de omgeving, maar vaak lijkt het of niet de effecten zijn getoetst, maar dat is gekeken naar de vergunbaarheid	Bij veiligheid is alleen gemeld dat bij de realisatie van windturbines een kwantitatieve risico analyse moet worden gemaakt. Er is nu dus niet duidelijk of het effect van een windpark voor de veiligheid acceptabel is.
9	Er ontbreekt een gebiedsbenadering en de afweging van alternatieven. Met een gebiedsbenadering kunnen verschillende alternatieven worden gewogen op kwaliteiten en geschiktheid	In de Klankbordgroep is erop gewezen dat aan de andere kant van Zoetermeer ruimte is, het Prisma-terrein, die nu niet wordt onderzocht.
10	Er worden beoordelingscriteria gehanteerd die verbonden zijn met de +/- tabellen. Bij het onderscheid wordt geen gevoeligheidsanalyse gemaakt. Daardoor wordt soms positiever geoordeeld dan dat had moeten gebeuren	Bijv: slagschaduw, waar het verschil tussen negatief (-) en dubbel negatief (--) ligt bij het aantal van 500 woningen. Voor de Balij worden 402 woningen geteld, terwijl een kleine verhoging van de windturbine direct het aantal tot ver boven de 500 laat stijgen vanwege de nabijheid van dicht bebouwde woonwijken.

Leerpunten voor de procesaanpak	
11	In het aanmeldingsproces van de locatie is door Staatsbosbeheer geen rekening gehouden met de belangen van gebruikers en omwonenden, noch afgestemd of overleg gevoerd met de betrokken gemeenten. Dit is anders dan in de regio Rotterdam, waar wel al jarenlang overleg via de lijnen van het openbaar bestuur wordt gevoerd over mogelijke locaties. Ook de door SBB ingestelde en al jaren functionerende 'Gebruikersgroep' is niet betrokken geweest en maart 2016 op de hoogte gesteld van dit initiatief. Daardoor is er veel weerstand ontstaan.. De gemeenten, omwonenden en gebruikers hebben zich immers daardoor lange tijd genegeerd gevoeld. Een klankbordgroep hoort aan het begin van een proces te staan, niet aan het eind.
12	In de communicatie en besluitvorming heeft de wijze van werken met de Stadsregio Rotterdam centraal gestaan. Dat is op te maken uit nota's die aan de basis stonden van dit proces en besproken zijn in PS op 16/9/15. Daarin wordt niets inhoudelijk benoemd over De Balij. Ook procedureschema's van de Stadsregio worden onterecht van toepassing verklaard op De Balij. Dit geeft burgers en gemeenten weinig vertrouwen, omdat het proces van De Balij heel anders is verlopen: buiten de bestuurlijke overleggen om.
13	Initiatiefnemers moeten in het begin van het proces gemeenten en burgers meenemen en met hen in gesprek gaan. In het Balij-proces heeft echter initiatiefnemer Staatsbosbeheer zich passief opgesteld en de provincie heeft laat en onvoldoende actie ondernomen richting gemeenten. Op basis van dialoog met gemeenten en burgers zouden wellicht andere keuzes gemaakt zijn.
14	De provincie zou juist in situaties waarin een initiatiefnemer met een voorstel komt deze eerst kritisch moeten doorlichten op realiteitswaarde en onderbouwing, bijvoorbeeld toetsing aan vigerend beleid. Dit is bij De Balij achterwege gebleven.